

Barcelona 20 de Juny de 1924

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVII Número 2363 13 cèntims - Atrassats, 30

LA BONAVENTURA

—Tindràs tants disgustos, Estevet, que se t'abaixarà el ventre, i s'apujaran les subsistències i el lloguer.
—I d'això en dius la bonaventura, noia?

FESTES de Maig-Juny 1924

Dissabte dia 21 a les 10 de la nit

Gran revetlla artística regional

EN LES PLACES DE LES COLUMNES DEL
PARC DE MONTJUICH

Originals instal·lacions de caràcter típic regional - Esplèndida manifestació coreogràfica composta per 200 ballarines - Balls regionals - Audicions musicals - Grans il·luminacions.

Direcció: Reial Círcol Artístic. - Lloc de preferència, 2 pessetes. Cadires, una pesseta. - Els impostos a càrrec del públic.

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

BAÇAR DE "LA UNIÓN"

OBJECTES PER A
ESCRIPTORI

UNIÓ, 3

BARCELONA

LA NOVEL·LA ESTRANGERA

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ES VEN PER TOT ARREU

Preu:

50 cts.

SU PESO aumentará rápidamente tomando

Arrenolecitina

Reconstituyente granulado

Vigoriza, da vida y bienestar

Venta en centros de especificos y farmacias

DEPOSITO: Conde del Asalto n.º 68, Farmacia

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

FESTES

ls tirans de la vella Roma tenien raó quan decretaven el *panem et circenses*, o sigui pa i circ, i els homes de Ferràn VII també la tenien quan feien aquell programa de *pan y toros*. El nostre poble, de toros, ben mirat no en vol, i de pa ja en té, però vol festes. El senyor Alvarez de la Campa, no direm que sigui un psicòleg complert, un tinent coronel de psicologia, però ens ha sortit una mica psicòleg i ha comprès que el poble no acceptarà moltes coses, però festes sí, els hi siguin donades en nom del rei, de la pàtria, de la religió, de la Primavera, de la Tardor, d'En Clavé, o d'En Wagner.

Barcelona s'ha passat la vida fent afirmacions de tota mena, i que ara no és el cas detallar. Doncs el dijous i el divendres va fer una afirmació de festa. Ignorem els sentiments que sentia davant dels reis d'Itàlia, que suposem serien de simpatia tractant-se d'un rei demòcrata i anticlerical, però lo que ella volia era omplir-se els ulls d'il·luminacions, de visions fadesques del port, de musica, de colors. Doscents mil barcelonins demanaven, amb la seva presència, no la república ni l'autonomia, sinó dies recreatius, festivals públics i gratuïts, espectacles de ganga, badades econòmiques i fàcils. Li han parlat massa de coses series, i, naturalment, ara que la deixen tranquila, vol guanyar el temps perdut, i si li encenen una llumanera, bada, i si escolta un mistu de pet, bada, i si passa un home mudat, bada. D'aquí ve l'èxit del senyor comte de Saint Germain, i si el comte de Saint Germain tingués un bon conseller, per a acabar d'arrodonir la seva popularitat hauria de pagar un castell de focs artificials, i l'admiració de Barcelona seria definitiva.

El poble té raó, com sempre. El poble desitja festes i si no els hi donen se les prén. Que un portuguès s'enfila paretts amunt? Festa. Que arriben En Douglas Mary? Festa. Que surt una musica qualsevol? Festa.

I quan li ofereixen festes a posta i a l'engrós, es torne boig, i deixa els pisos, i es passeja tota la nit bocabadat i mirant al cel, com si presentís un miracle.

La democràcia fins ara ha estat trista, i quan sigui restaurada, ha de reivindicar el dret festiu del poble. La constitució ja està bé, però ha d'ésser decorada amb bombetes elèctriques. Els drets de l'home, han d'ésser intangibles, però s'ha d'afegir el dret al coet, a la roda i a la traca. Al Municipi hi té d'haver una Comissió Permanent de Festeigs. I no s'oblidi mai, ni ningú, que el poble l'ideal que més s'estima és l'ideal que, de tant en tant, apareix rodejat de bengales. Lo que més ha atermat a França la república, ha estat els fanals, les cobles, els focs d'artifici, l'absenta i les arramblades del 14 de Juliol.

PARADOX

A CAU D'ORELLA

Negre

De cada deu anècdotes de la passada setmana, amb motiu del viatge dels reis d'Itàlia, només es podria contar que mitja anècdota. No una, sinó mitja, i encara d'aquesta mitja en treurien la meitat. No ho provem, doncs.

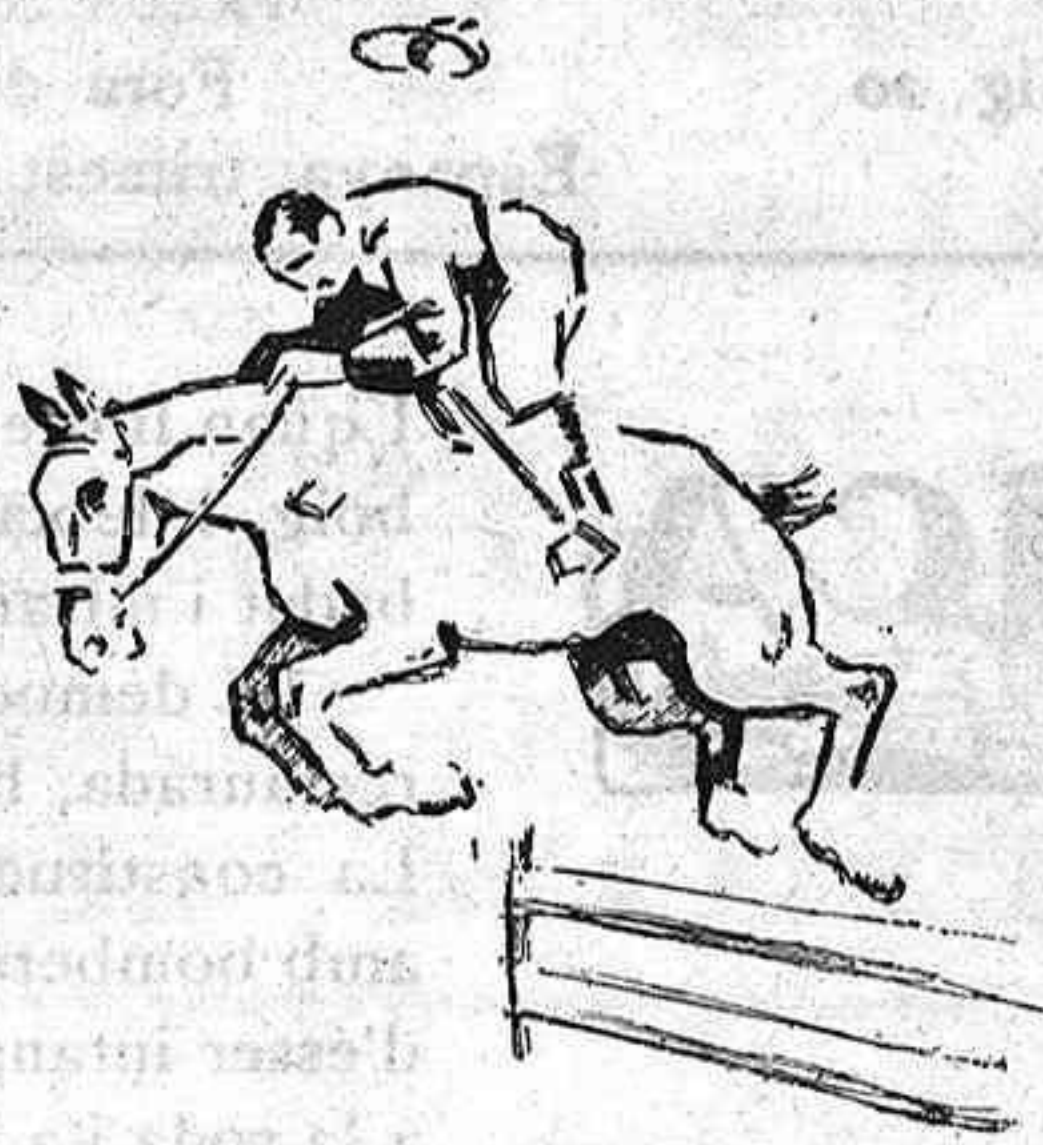
Però diem que en certs moments no és prudent pintar de nou les reixes, com ho féu la Casa dels Italians. Per a rebre dignament als reis—que són ben dignes d'ésser rebuts entusiastament— pintaren les reixes, i les pintaren de negre. Uns xicots italians feixistes donaven la guàrdia, però uns s'agafaren a les reixes, altres s'hi arramblaren, i, naturalment, a la camisa negra s'hi afegiren taques negres per tot arreu.

—Però on s'han ficat aquests xicots que van tan negres?—deien alguns.

—Es que han d'anar així, perquè són les «camises negres».

Això no té cap solta, d'innocent, però ja hem dit que de cada deu anècdotes no podríem escriure'n més que mitja, i encara.

El bon sabadellenc

(Apunts del natural).

Nosaltres els vàrem conèixer amb ocasió de la visita dels italians. Mai havíem trobat gent més simpàtica, ni regidors més alegres, i més cofois d'ésser sabadellencs alegres. Ni quan visitàrem l'ermita de la Salut es posaren tristos. Véiem totes aquelles parets plenes d'ex-votos, de cames i braços de cera, de trenes i de crosses, de quadros amb malalties i llamps, i ens ho mostraven com si fossin cromos alegres. Un periodista italià em va confessar que no havia trobat tan bon humor ni a Sevilla.

Finalment ens mostraren el palau de la Caixa d'Estalvis. Un bon palau... En unes vidrieres hi havia, en vidres policromats, les figures del bisbe Amat, Antoni de Capmany i el rei Don Jaume.

—Són fills de Sabadell aquests personatges—preguntà un periodista italià.

I un dels regidors optimistes, sense immutar-se, va respondre imperturbable:

—Sí, senyor, els tres.

EL CAMP

Un capellà de bosc

I

Nosaltres hem decidit, com encara és d'hora i el cel està daurat de sol i ornat amb uns blancs núvols de dibuix barroc, anar a fer l'aperitiu a un petit poblat dels environs, en lo més alt de la muntanya.

El millor, el més posat en caràcter, seria anar-hi a peu, o cavallers en un d'aquests rocins que filosofen estoics i tranquils de cap a la menjadora, en la penombra càlida i olorosa de l'estable. Però la nostra condició de gent de ciutat ens fa preferir l'automòbil. I l'automòbil ompla de fum i mala olor de gasolina e camí que s'enfila muntanya amunt, obert a un costat sobre l'abim i vorejat a l'altre de pins que tenen una graciosa forma d'ombrel·la.

La tarda té una meravellosa gama de colors: el violeta, d'unes muntanyes que esfuma la llunyania, el morat profund, del fons de l'abim, erissat de matolls i ginesteres, de verds violents, els troncs esveltíssims dels pins, que el sol pinta de roig, la calitja rosada, tènue com un vel de seda, que s'extén sobre la vall oberta al mar d'un blau impossible, escenogràfic.

Se sent una forta, aspra, magnífica olor a naturallesa no mixtificada: a pins resinosos, a aigües lliures, a herbes remeieres i humils, a terra humida.

I, de sobte, l'automòbil frena violentment per a no atropellar a un capellà que és, en la blancor del camí, com un escarabat lent i pascient. Aquest capellà du a la mà una maleta i un paquet de llibres. El seu cos, per l'esforç, se cenyeix a la sotana incòmoda. Du un barret petit i d'ales menudes, acargolades, recobert d'un suau borriçol.

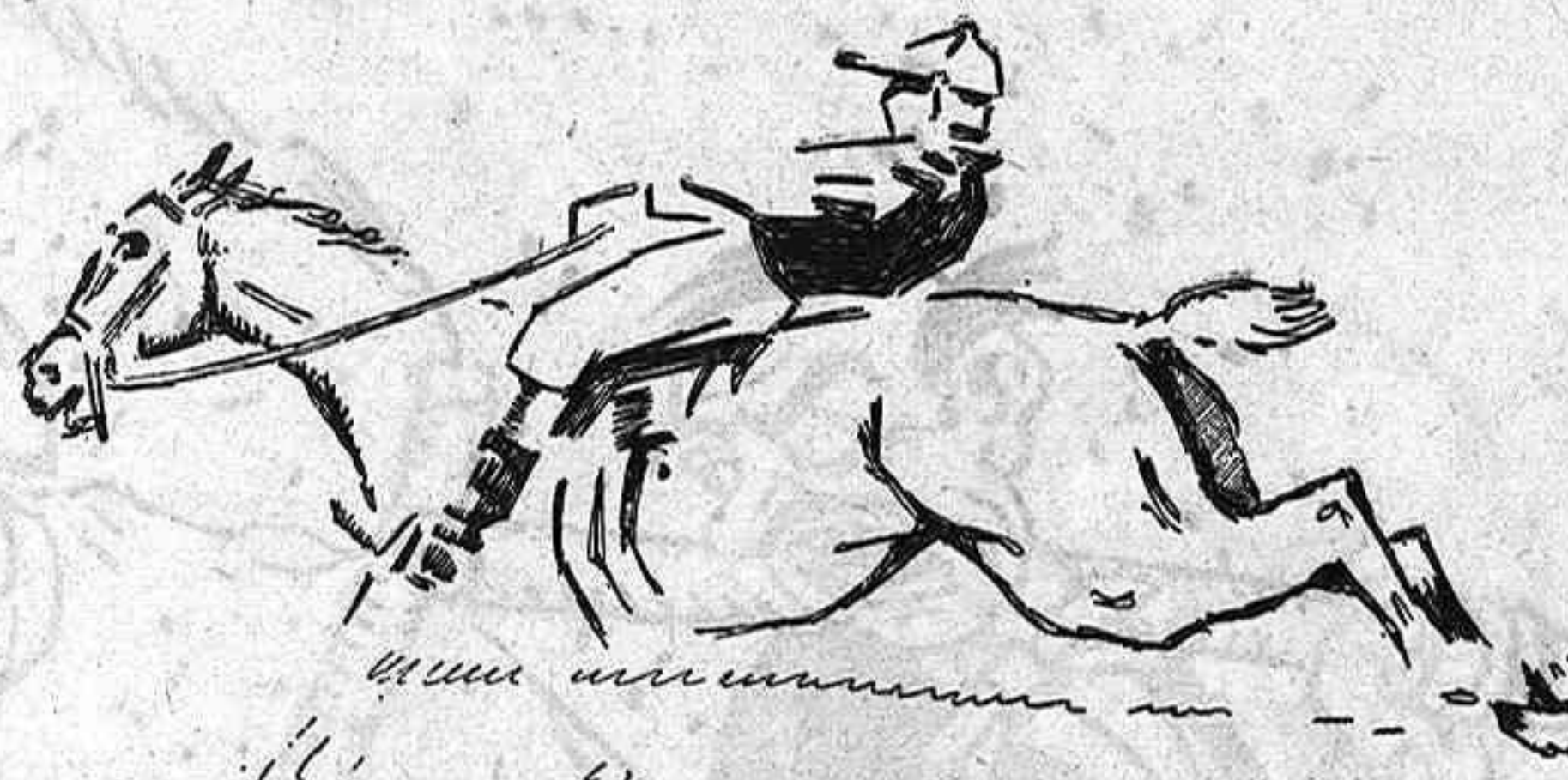
Nosaltres aturem l'auto, que ha fet dar al capellà un saltiró de conill esverat, i preguntem al capellà, després de saludar-lo, on va. I resulta que fa el mateix camí que nosaltres. Llavors, nosaltres, naturalment, el convidem a pujar al cotxe. El capellanet, que té un rostre impúber i encès d'una ingènua admiració, vacil·la, dubta, al fi accedeix.

En pujar esboça sobre el seu rostre i la part superior del pit una creu en l'aire. Seguidament ens remercia el favor. Diu:

—Jo volia pujar per la dreuera, però sempre hauria trigat un parell d'hores.

A seguit ens conta que ell és vicari al petit poblat on nosaltres anem, un poblat compost de cinquanta cases tot lo més. I ens conta que en aquest recó de món el seu únic pler és llegir i perdre's en passejades per la muntanya. I ens mostra els llibres, somrient: literatura francesa, edicions d'Hachette, de Michaud, de Stock. Aquest capellanet de bosc és molt jove,

A LES CURSES DE CAVALLS

Amor a Velocitat
XXLY

(Apunts del natural).

està ple de salut i d'alegria. A nosaltres ens sembla l'únic sacerdot verament satisfet del seu ministeri, que ell procura suavitzar elegant i pulcrament llegint bons llibres, menjant amb certa sensualitat contiguda les fines viandes de la muntanya, passejant, omplint-se de l'olor d'aquests arbres, d'aquesta terra, d'aquestes aigües.

En arribar al petit poblat, entre un revol de quitxalla, el capellanet ens prega que el deixem davant l'església. Nosaltres ho fem així. I en despedir-nos li donem la nostra tarjeta.

Després, quan a l'hostal la Llúcia ens serveix uns vasos de vi—ja el paisatge banyat de crepuscle i ornat pels lírics comentaris dels rossinyols—sentim remordiment d'haver donat al pobre capellà de bosc el nostre nom. Nosaltres som gent mal afamada i fins tenim sobre nostre el pes d'una excomunió. Però ens tranquilitzem pensant que el nostre nom és una cosa massa mesquina per a torbar la dolça serenitat del paisatge i de l'ànima clara del capellanet.

LLUÍS CAPDEVILA

El mestre Millán

A la terrassa del «Colón», al captard, es vegé l'altre dia al mestre Ratel Millán i a un amic nostre que es

passava la vida escrivint operetes. Escrivint-les i estrenant-les. I, cobrant-les, que és, per a ell, lo més important. El mestre Millán beu una taronjada. El nostre amic un còtel dels més complicats.

Algú de la taula del costat que sentí com el mestre Millán deia que era un enamorat de Barcelona i de totes les coses de la nostra terra, deduí que el music i el llibretista estaven col·laborant junts. I ha fet córrer la veu de que la propera temporada s'estrenarà *La Història de les esquadres de Catalunya*, cantada per En Sagi-Barba.

Un dinar a En Serrano Anguita

Una colla d'amics i admiradors d'En Serrano Anguita, «Ginesillo», gentilment convidats per En Pérez de Rozas, director d'*El Liberal*, varen reunir-se en un dinar a Cà'n Martín per tal de celebrar l'èxit assolit per aquell

L'èxit de *El celoso extremeño*
De dreta a esquerra, Angeleta Vilar, l'autor de l'obra,
En F. Serrano Anguita i Eloisa Muro.

A LA PROCESSÓ

—No badi', rei, i estira el bè... que aquest frac que porto és deixati

amb la seva comèdia *El celoso extremeño*, recentment estrenada al «Poliorama».

No fou pas un dinar com tots els dinars d'homenatge, encarcat i retòric, sinó un dinar cordial, de gent de bon humor i de seny alhora.

Tot el que té alguna significació a la vida intel·lectual ciutadana hi era representat. Recordem a l'Emili Junoy, a l'Olaguer Junyent, a l'«Amichatis», al mestre Millán, an En Marius Aguilar, al pintor Juli Borrrell, al doctor Arís, a l'Angel Marsà, a l'Armand Oliveros, als senyors Calle i Mora, actors del «Poliorama», a les dues primeres actrius d'aquest teatre, Angelina Vilar i Eloisa Muro, guapíssimes com sempre i a una munió d'escriptors, artistes, dibuixants, periodistes i crítics teatrals, quina relació de noms seria cosa de mai acabar.

A l'hora dels brindis parlaren En Pérez de Rozas qui oferí l'homenatge, En Serrano Anguita, agraint-lo, i l'Emili Junoy, galant i optimista com sempre.

Fou un dinar d'aquells que no s'obliden, perquè va haver-hi cordialitat i enginy per a donar i per a vendre.

En Serrano Anguita, en el seu parlament, tingué un record coral per a la «Colección Diamante», que —digué— comprava quan noi, estalviant de lo necessari els dos ralets, per tal de satisfer la seva fam de lectura.

Aquest record ens complagué força i l'agraim en lo que val.

La tímidesa de l'home tímid

L'home tímid per naturalesa, ho és des de sa naixença, millor dit, des d'abans de sa naixença, puix ja sa tímidesa es manifesta en el deslliurament, que esdevé difícil per no acabar mai més de decidiarr se a entr an aquest món de misèries...

Després, per tímidesa, no plora ni rondina i, és clar, ha de créixer esllanguit per força, puix la mare o la dida, creient-lo sempre satisfet, li fa passar molts àpets per alt... Ademés, quan mama, tanca els ulls tímidamente per a no veure certes coses...

Més endavant, per tímid, a estudi ha d'ésser sempre el darrer de la classe, els companys li fan carregar sempre amb el mort de totes llurs malifetes i el mestre el prén de cap d'esquila...

Ja fadrí, ell és l'ase dels cops a casa seva i a fora de casa seva i és la riota dels amics i de les amigues, puix sa tímidesa li impideix alçar mai la veu... ni cap altra cosa...

Per a casar-se, és precís que sos pares li cerquin muller i el dia de la boda l'acompanyin al llit i fins el despullin, altrament, per tímidesa, no ho faria...

Un cop casat, és la seva muller qui, naturalment, ha de portar en tot la iniciativa... i les calces, perquè no hi ha altre remei amb un home tímid...

Ho és tant de tímid, que si qualche volta, passant

ECONOMIA

—Avi, aquest ciri és molt curt i s'acabarà aviat!
—No l'encenguis fins que la Custòdia entri a la Catedral!

SOSPITA

—Està vist que no és pas cera tot lo que crema!

pel carrer, son esguard s'ha sentit atret per les belles formes de qualque gentil damisella habillada—és un dir—a la moda d'ara, tot seguit ha abixat els ulls, esdevenint a l'ensem més roig que un pebrot vermell i esguardant a dreta i esquerra per por de que algú s'hagi adonat del seu atreviment...

Sa tímidesa fa que, a voltes, per no demanar-ho, faci tres hores de camí cercant un carrer o una adreça qualsevol, i no cal dir que tampoc gosarà mai a entrar en una botiga per demanar, per exemple, el preu d'un objecte exposat a l'aparador...

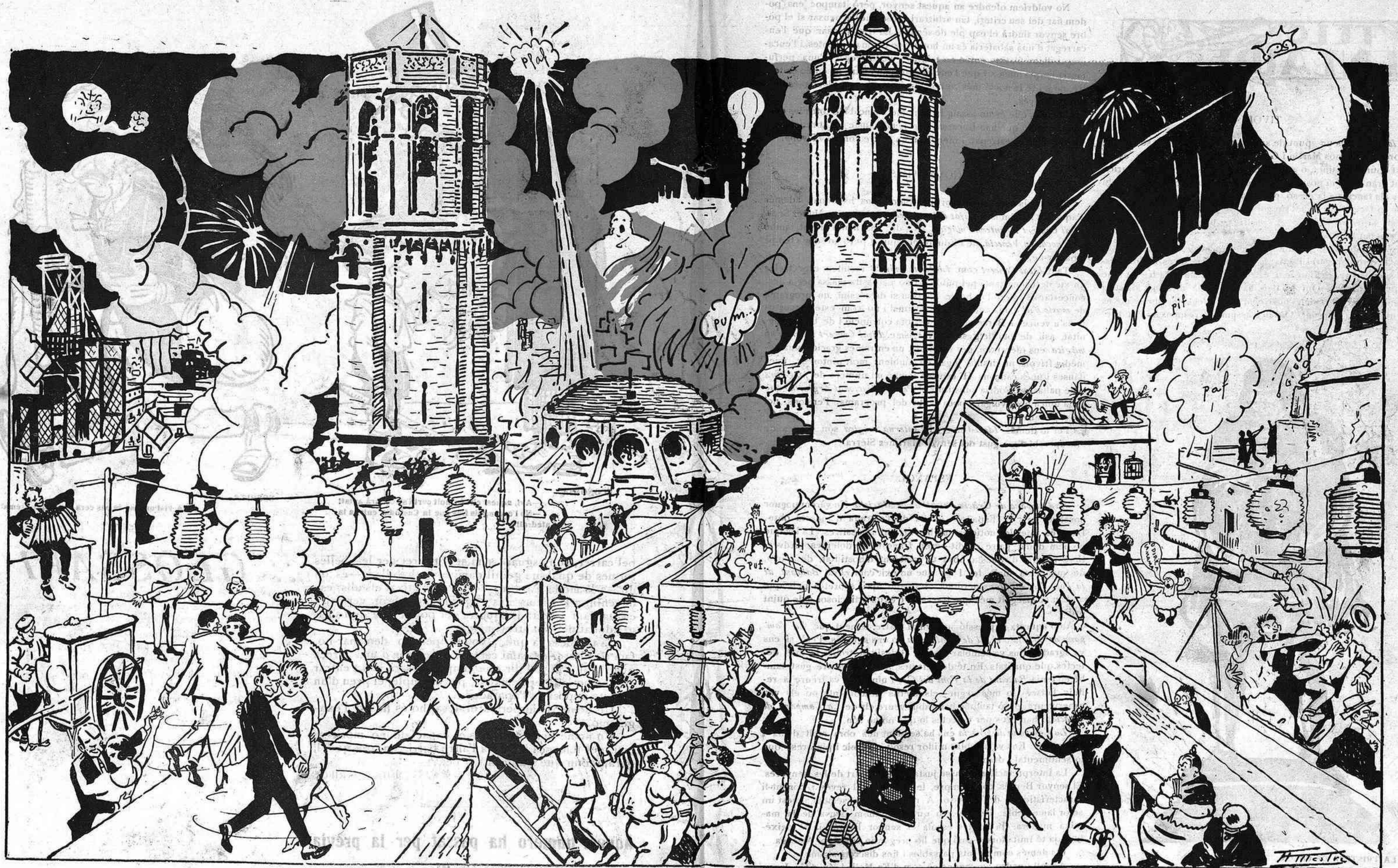
Un home tímid per naturalesa, ho és fins a l'exageració...

Un home tímid així, fins és capaç de no morir-se mai, per temença d'anar a l'altre barri, encara que li garanteixin que s'hi està tan bé...

FIDEL GRIFOL

::: GLOSSARI :::

Aquest número ha passat per la prèvia
censura militar

Un aspecte de les altures en nit de revetlla.

TIVOLI

A *la sombra* és un apunt de sàinet, o entremès, com se vulgui, dels prolífics Ramos Martín i Guerrero. Si no l'haguessin escrit aquest apunt de sàinet, o entremès, ni ells, els autors, hi haurien perdut gran cosa, ni nosaltres tampoc. Les peripècies que puguin passar als tancats a la presó, potser a Madrid facin gràcia, i fins potser en facin als prolífics senyors Ramos Martín i Guerrero i als habituals al teatre «Apòlo». A nosaltres, que som d'una altra manera, ens fan llàstima.

Boriska és una obra en un acte i dos quadros, original dels senyors Oliveros (Angel) i Payás. El senyor Oliveros és el llibretista. El senyor Payás el music. L'entrena d'aquesta obra ha fet que es preguntéssim: Qui hi deu haver en la direcció artística d'aquesta casa? Qui deu encarregar-se de llegir les obres que es presenten per a estrenar? Qui deu assumir la responsabilitat d'acceptar-les?

LA TRISTESA DE COLÓN

—Tanta lluminària al monument i a mi em deixen a les fosques!

No voldríem ofendre an aquest senyor, però [tampoc 'ens'] podem fiar del seu criteri, tan arbitrari i fosc que fa pensar si el pobre senyor tindrà el cap ple de sèmola. Es trist pensar que l'encarregat d'una sabateria és un home que entén en sabates, i l'encarregat d'una filatura entén en teixits, i l'encarregat d'una perfumeria en perfums... i que l'encarregat d'un teatre no entén en teatre, no en té la noció més rudimentària—o si en té alguna és una noció al revés.

Boriska, que és un assaig lamentable, mancat de totes les condicions, en el que han fracassat per igual music i llibretista, no s'havia d'haver estrenat. I menys en un teatre com el «Tívoli».

NOVEDADES

Fins ara la companyia Martínez Sierra ens ha donat, además d'aquelles llastimoses *Hijas del rey Lear*, del senyor Muñoz Seca, *Ideal Concert* i *Linterna mágica*, és a dir: ens haurà donat també *Una noche en Venecia*, de l'Eduard Marquina, però no som a temps a parlar-ne.

Tant *Ideal Concert* com *Linterna mágica* resulten espectacles un xic desconcertants pel públic—i no necessita massa per a desconcertar-se—però fan bonic. Es, com si diguéssim, un programa de *music-hall* d'una certa finor espiritual i no com estem acostumats a veure'l a Barcelona: lloc de tota corrupció i de tota indignitat, asil de tota lletgesa i salvatgisme. *Ideal Concert* i *Linterna mágica* ens ofereixen, per exemple, un entremès graciós, una comèdia frívola, un drama jugat en ambient molt pintoresc, unes danses i unes cançons. Hi cabrien també un número de *jongleurs* o de pallasos. Podria substituir al *Pericón Nacional Argentino* que és la única nota vulgar i poca solta del programa. Pericons, no! De cap manera!

Per lo demés, *Ideal Concert* i *Linterna mágica* són proves de l'insuperable bon gust del senyor Martínez Sierra.

ESPAÑOL

La Campana de Gràcia o el fill de la Marieta. No vàrem poguer nosaltres anar al «Español» el dia de l'estrena d'aquesta obra. Després, totes les notícies que han arribat a nosaltres—i a les que no hem donat gaire crèdit—eren francament dolentes. Advertíem entorn d'aquesta obra un ambient d'hostilitat, de sanya, de manifesta mala fe. I és que un èxit com el de *Baixant de la Font del Gat* no es perdona així com així, sobretot pels que no han aconseguit més que fracassos o èxits artificiosos o de quint ordre.

Amb aquesta impressió anàrem al teatre: tement que *La Campana de Gràcia o el fill de la Marieta* no ens agradés. Però sí ens va agradar. Ens va semblar mesquí el desig de trobar-hi més defectes que qualitats. En té de defectes, però pel nostre gust també en tenia *Baixant de la Font del Gat* i ningú els va treure a rel·luir. Potser—lo més segur—els eternals descontents no els van saber veure, però tampoc han sabut veure els de *La Campana de Gràcia*, i han pres per defectes lo que no ho són.

La Campana de Gràcia ens ha semblat una obra molt digna i acceptable. Ens va semblar millor resolt lo còmic i pintoresc que lo sentimental i dramàtic.

La interpretació no massa justa sinó per part de les senyores. El senyor Bergés, com sempre, fent el tipus al revés i donant-li característiques de pallaso. A nosaltres ens sembla aquest un actor lamentable. Però es veu que no tothom pensa de la mateixa manera. Ja ha fet escola el senyor Bergés, ja té deixebles, ja té imitadors! I sinó que ho preguntin al senyor Arteaga.

Els demés comedians passables i fins discrets alguns.

Aquell quadro que anuncien com d'En Moliné és d'En Josep Lluís Pellicer.

ROMEA

A nosaltres mai ens ha entusiasmat la manera de fer teatre del senyor Linares Rivas. Si és veritat que a través dels personatges s'ha d'endevinar l'autor, i els personatges ens semblen poca soltes, cursis, carregats de manies ximpls i amb una idealitat de fulletí, què pensariem de l'autor? Lo mateix que pensem dels personatges: que no val la pena de prendre'l en seriò.

El senyor Pérez Lugín, fa uns quants anys, era famós a Madrid per la seva barba i per les seves cròniques taurines. Però això li degué semblar poc al senyor Pérez Lugín i, amb un noble afany de glòria més pura—afany del que nosaltres no tenim res que dir sinó són lloances—escrigué una novel·la: *La casa de la Troya*. *La casa de la Troya* obtingué un gran èxit de llibreria. Ens sembla recordar que l'*Academia Española*—presidida per un senyor que no sap escriure—la va premiar. El nom del senyor Pérez Lugín ja no sigué famós a Madrid tan sols, ja ho sigué en tot el reste de la península. Va ésser tan gran l'èxit de *La casa de la Troya* que fins alguns van dir que no l'havia escrit el senyor Pérez Lugín. Va ésser tan gran l'èxit de la novel·la, que el senyor Linares Rivas la convertí en una comèdia que ha aplaudit tota la classe mitja espanyola.

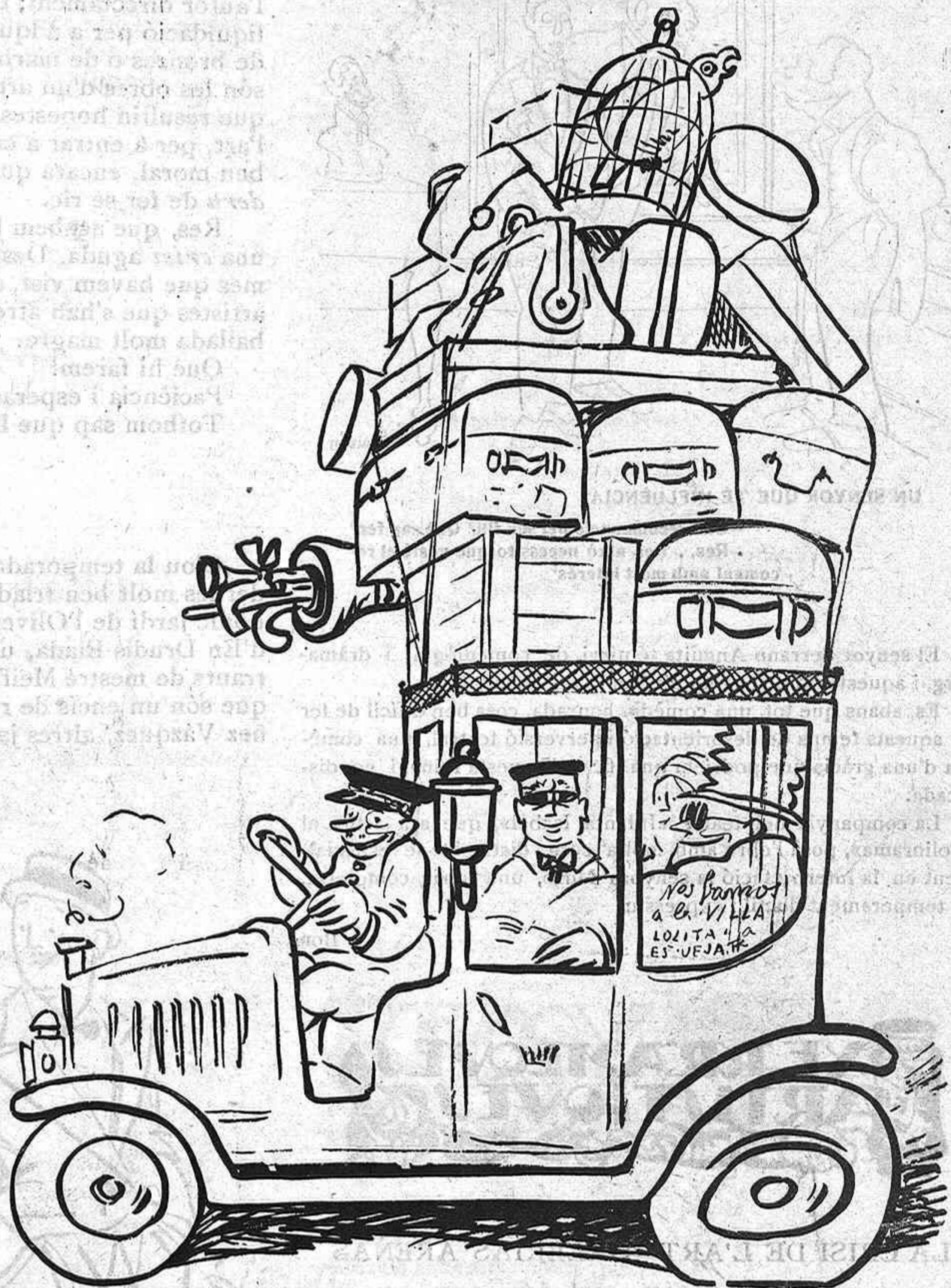
Des de llavors el senyor Pérez Lugín, enllemint per l'èxit de *La casa de la Troya*, ha escrit altres llibres, un d'ells *Curruto de la Cruz*, que també el senyor Linares Rivas ha convertit en comèdia. A nosaltres *Curruto de la Cruz* no ens va agradar: ens va fer l'efecte d'una cosa passada i retregida. Les passions i l'honra dels toreros són coses molt llunyanes del nostre esperit. Ademés, en l'obra a cada moment es paria de la honra, de l'honor i de la dignidad, i aquestes preocupacions en uns personatges com els de *Curruto de la Cruz*, la veritat, ens fan molta gràcia. Les acceptariem, potser, en un ambient noble i auster. En un ambient de cromo, no.

La interpretació, immillorable.

NUEVO

La linda tapada, sarguela dels senyors Tellaache, autor del llibre, i Alonso, autor de la música, no ha obtingut aquí l'èxit que es mereixia. El públic que accepta esperpentos com *La Monteria* i *Los Gavilanes*, models de ramploneria i poca solta, no té dret a refusar *La linda tapada*, que és obra plena de ponderació, de discreció i de gràcia, així en el llibre com en la música.

De *Carmina la caseruca*, dels senyors Quijano i Cal eja, no en podem dir lo mateix. Lo de menys seria la inexperiència de que s'ha acusat al llibretista. Lo pitjor és que, ademés d'inexpert, re-

LA GUILLADA DELS SENYORS

—Apa, Tuies, anem se'n a postura un xic de natural a, que després de tantes trifulgues, ja ers convè!

sulta cursilot. Això és fàcilment perdonable si es considera que l'autor és novell en el teatre i pot fer coses de més empena.

La música sona a cosa vella i oblidada.

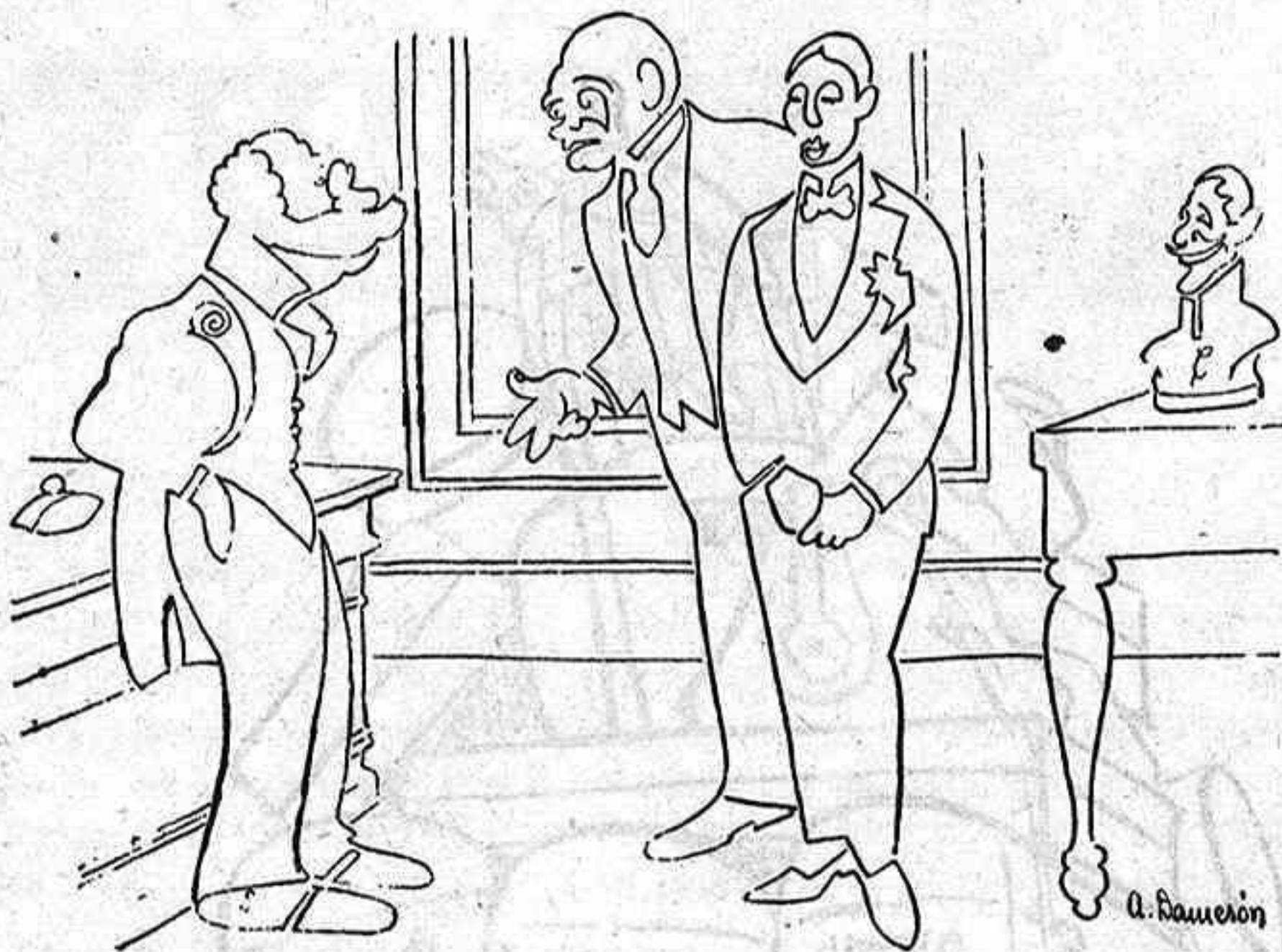
En la interpretació de les dues obres fem constar el nom de la senyoreta Haro i del senyor Lloret. En la direcció artística i escènica s'hi nota el bon gust d'un home tan artista com és En Marian Ozores. (1)

POLIORAMA

S'ha estrenat recentment en aquest teatre una comèdia de l'escriptor madrileny senyor Serrano Anguita, que es diu *El celoso extremeño*.

Es tracta d'una comèdia plena d'equilibri, força interessant, dret ama molt ben vista i tipus fortament dibuixats.

(1) Ja aquest número en màquina, ens enterem de que la Companyia ha plegat.

UN SENYOR QUE TÉ INFLUÈNCIA

—Una recomanació pel seu fill? Què sap fer?
 —Res. . Per això necessito que vostè el recomani amb molt interès!

El senyor Serrano Anguita té nirvi de comediògraf i dramaturg, i aquesta obra seva ho diu ben palpablement.

Es, abans que tot, una comèdia honrada, cosa ben difícil de fer en aquests temps de desorientació i perversió teatral, una comèdia d'una gràcia que podríem qualificar d'honesta i fina, i no dislocada.

La companyia del teatre «Infanta Isabel», que ara actua al «Poliorama», posà l'obra amb molta cura, distingint-se especialment en la interpretació la senyora Muro, una actriu complerta, de temperament ductil i expressiu.

BOB

LA CRISI DE L'ART—GALERÍAS AREÑAS

No sé perquè em sembla que els pintors i els escultors corren perill de tindre de canviar d'ofici, i de no voler apartar-se del camí de l'art, molta por tinc de que hauran de dedicar-se al de la pesca, el qual almenys, els hi permetrà d'agafar peix.

Jo no havia pas vist mai una crisi com la d'ara. Vendre un quadre o una estatueta? Que és cas!

Com han de trobar compradors els artistes si els quins ho eren fins ara comencen a posar parada?

Si aneu a les «Layetanas» us trobareu amb un col·leccionista que liquida les existències com un botigueret qualsevol; si aneu a «La Pinacoteca» hi veureu aviat una col·lecció de pintures oferta peça per peça a qui en dongui més; no sé on m'han dit es prepara també la liquidació d'una col·lecció molt coneguda... En volen més de crisi artística?

I això de vendre's les obres d'art i trobar qui les compra, és d'una força suggestiva deplorable, perquè els nostres rics, en veure que poden comprar quadres

i estàtues de segona mà, ja no en compraran cap a l'autor directament; esperaran a que s'anuncii alguna liquidació per a adquirir un parell de teles i un altre de bronzes o de marbres. Al capdavall tan boniques són les obres d'un artista com d'un altre, per tal de que resultin honestes i recatades, recatades, sobretot; l'art, per a entrar a casa dels nostres rics, té d'ésser ben moral, encara que no ho resulti ni gota l'art modern de fer-se ric.

Res, que acabem la temporada *exposicionista* amb una crisi aguda. Després d'haver resultat de les primeres que havem vist, en el sentit econòmic s'entén, els artistes que s'han atrevit a exposar es diu que l'han ballada molt magre.

Què hi farem!

Paciència i esperar temps millors.

Tothom sap que la crisi que patim és general.

*
*
*

Clou la temporada una selecció de pintures modernes molt ben triades: en ella s'hi poden veure un bonic jardí de l'Oliveras, dues aquarel·les calentones d'En Drudis Biada, unes marines nocturnes espeterants de mestre Meifren, tres paisatges muntanyencs que són un encís de realisme, pintats pel jove Martínez Vázquez, altres jardins força decoratius deguts an

UNA PREGUNTA MEREIX UNA RESPOSTA

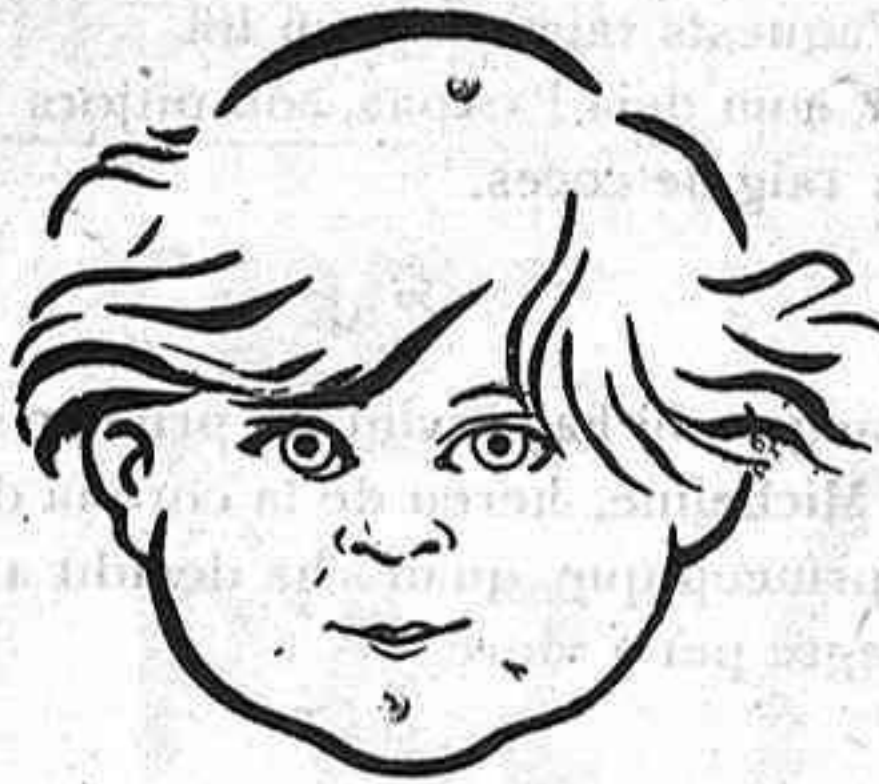
—Que no vas anar a la processó?

—Jo? Bé prou que em va per dintre a mi la processó!

En Pigem i alguna coseta més que no en ve a la memòria, que arrodoneix el conjunt.

L'amo de la casa ens fa saber que també és artista i ens exhibeix un bodegó de molta qualitat, que respira bon gust. El tindrem present, ei, al pintor.

C. ARBÓ

La colla dels ben plantats

(PASSATGE HUMORÍSTIC)

(En la nit de Pasqua surten Els ben plantats a cantar les tradicionals Caramelles).

TOTS *(apropant-se)*

Venim de lluny, de lluny venim
per a cantar les Caramelles.
Ens du la joia que sentim
i ens du l'amor de les donzelles.

(Arriben a la casa i fan rotllo davant del balcó).

Visca la Pasqual
Visca l'amor!
Visca la joia
d'una cançó!

UN DE LA COLLA

Jo voldria ser la rosa
del roser del teu jardí
on el teu llavi es posa
tarda, vespre i dematí.
Rosa vera, rosa blanca,
rosa encesa de carmí.

TOTS

Surt, amor, a la finestra;
surt, amor, al finestró
i amb tes manetes de nina
ompla el nostre cistelló.

UN DE LA COLLA

Jo voldria transformar-me
i servir-te de coixí
on somnies estimar-me
tarda, vespre i dematí.

Coixinet de roba blanca,
coixinet de seda i lli.

TOTS

Surt amor, a la finestra,
surt, amor, al finestró
i amb tes manetes de nina
ompla el nostre cistelló.

RECITAT

(Surt el pare de la noia al balcó i els tira un cubell d'aigua).

EL PRESIDENT DE LA COLLA *(indignat)*

Insolent! Poca vergonya!

EL SECRETARI *(que regala d'aigua)*

Mireu, nois, com m'ha mullat!

UN DE LA COLLA *(que l'aigua l'ofega)*

Ai, correu! L'aigua m'ofega!

EL PRESIDENT

Si que se'ns ha ben rifat!

TOTS *(desapareixent)*

Adéu-siau, bella il·lusió!
Adéu, amor! Adéu ma vida!
Deixem les solfes a un recó
perquè la Pasqua és aigualida!

JORDI ARNAUS

Els periodistes italians varen anar als toros

Un d'ells ens va preguntar, amb italià, naturalment:

—Es bo aquest matador?

Nosaltres no hi entenem gens. Però vàrem contestar-li, recordant que ho havíem sentit dir a un aficionat:

—No gaire.

L'home quedà convençut. Però ve't aquí que el torero mata al toro i li donen l'orella. L'italià em preguntà de nou:

—No deia que no era gaire bo?

Nosaltres, més correguts que unes mones, tinguérem que confessar-li que d'això dels toros no en sabíem res, que en sabíem menys que un italià,

I el nostre company d'Itàlia, n'estem segurs, ens va mirar amb cert menyspreu.

Ja són a Barcelona els carruatges destinats a inaugurar el primer servei del Metro, o sia el trajecte comprès entre la plaça dels Josepets i la de Catalunya.

— Sembla, però, que la inauguració no podrà tindre lloc fins que l'autoritzi En Foronda.

Perquè En Foronda és l'amo dels tramvies que van per terra, per sota i per l'aire. El Kaiser dels tramvies, com si diguéssim.

◊
A França, un radical socialista és cap de l'Estat.
 Veiam si ara es comprovarà que això del llatanisme, i de la cultura llatina, i de la civilització llatina, i de la igualtat d'ideals llatins, no són més que mots sense cap significació...

◊
Uns lladregots han assaltat a Xicago el cotxe correu d'un tren.
 Abans es copiava a tot el món la delinqüència yanqui.
 Ara a Espanya ja ens adelantem i fem aquestes coses abans que ells.

◊
L'Alcalde de Madrid s'ha apressat a fer constar que ell no havia dimittit de cap manera.

◊
Un pagès, a la Morera, ha mort a trets a tres pagesos i n'ha ferit a dos més.
 Després, amb l'escopeta al braç, cap a muntanya manca gent.

Hom diu que aquest pagès es veia acorralat pel caciquisme i matà als homes que d'amagat li feien la sega del seu blat perquè d'ell se'n incautés el Municipi

D'això sí que ha de dir-se'n la llegenda de l'Espanya negral

◊
Els raigs diabòlics de M Matthews, que maten milions de persones a varis quilòmetres de distància i són invisibles, acaben d'assolir un gros èxit a Londres en el darrer experiment.

L'utilitat (?) d'aquests raigs és ja un fet.

Decididament, com deia l'«Apa», són pitjors els raigs de M. Matthews que un raig de coces.

◊
Al Terci d'Estrangers hi ha servint un príncep negre, el príncep Shervington Micheline, hereu de la corona d'Abisínia.

Ve't aquí un príncep que, quan s'ha decidit a fer-se del Terci, es devia veure negre per a viure.

◊
La Junta Central d'Abasteixements de Madrid ha fallat un concurs per a importar a Espanya quinze mil tonelles de sucre. Ara si que tindrem una vida dolça de debò.

Impremta «La Campana» i «L'Esquella» :: Olm, 8.—Barcelona

—No ho sents? Quina orquestra tan agradable!

—Deu ésser la FRATINOLA de la Casa WERNER.

—Sí, sí, és una FRATINOLA, el millor piano elèctric que es troba en els magatzems de la Ronda Universitat, 31, telèfon, 1474 A.

OBRA NUEVA

¡NOVEDAD!

ACABA DE PUBLICARSE

El hombre que se reía del amor

Novela de PEDRO MATA

Un tomo 8.º de 410 páginas. Ptas. 5

TÚ ERES LA PAZ

por Gregorio Martínez Sierra

Pesetas 5

CANTARES
BATURROS

Pesetas 0'50

Análisis

del juego de Ajedrez

FOR
A. FILIDOR

Pesetas 4

Colección Diamante

Obras de los más notables escritores nacionales y extranjeros,
van publicados 125 tomos a Pesetas 0'60 cada tomo

1. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie. 2. — Doloras, 2.ª serie. 3. — Humoradas y cantares. 4. — Pequeños poemas, 1.ª serie 5. — Pequeños poemas, 2.ª serie 6. — Pequeños poemas, 3.ª serie 7. — Colón, poema. 8. — Drama Universal, poema, primer tomo 9. — Drama Universal, poema, segundotomo. 10. — El Licenciado Torralba. 11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie 12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie 13. E. Pérez Escribá. Fortuna. 14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz 15. F. Urreola. Siguiendo al muerto 16. A. Pérez Noya. Los humildes. 17. S. Rueda. El gusano de luz. 18. S. Delgado. Lluvia menuda. 19. O. Frontaura. Gente de Madrid. 20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos. 21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra. 22. J. M. Mathou. ¡Bataplán! 23. T. Guerrero. Gritos del alma. 24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos. 25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas. 26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra. 27. J. López Silva. Migajas. 28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos 29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos. 30. E. Rodríguez Soñis. La mujer, el hombre y el amor. 31. M. Matosés (Corzuelo). ¡Aleluyas finas! 32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes). 33. A. Flores. Doce españoles de brocha gorda.	35. José Estremera. Fábulas. 36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas. 37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos. 38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño. 39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos. 40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea. 41. } Jacinto Laballa. Novelas inti- 42. } mas. 43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vasco-galegos. 44. F. Pi y Margall. Diálogos y artículos. 45. Charles de Bernard. La casa de los amantes. 46. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde. 47. R. Altamira. Novelitas y cuentos. 48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli. 49. R. Soriano. Por esos mundos... 50. L. Taboada. Perfiles cómicos. 51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare. 52. J. Ortega Munilla. Fina. 53. F. Salazar. Algo de todo. 54. Mariano de Gavia. Cuentos en guerrilla. 55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta. 56. Francisco Alcántara. Córdoba. 57. Joaquín Dicenta. Cosas mías. 58. López Silva. De rompe y rasga. 59. Antonio Zozaya. Instantáneas. 60. J. Zahonero. Cuenticillos al aire 61. L. Taboada. Colección de tipos. 62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla. 63. Angel R. Chaves. Cuentos de varias épocas.	64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato. 65. Francisco Pi y Arsuaga. El Old Campeador. 66. Vital Aza. Pamplinas. 67. A. Peña y Goñi. Río revuelto. 68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios 69. Nicolás Estévez. Calandracas. 70. V. Blasco Ibañeta. A la sombra de la higuera. 71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias. 72. J. M. Bartrina. Versos y prosa. 73. F. Barado. En la brecha. 74. Luis Taboada. Notas alegres. 75. Xavier de Montepin. La señorita Tormenta. 76. A. Zozaya. De carne y hueso. 77. X. de Montepin. Muerto de amor 78. Conde León Tolstol. Venid a mí... 79. A. Calderón. A punta de pluma. 80. Enrique Murgu. Elena. 81. Luis Taboada. Siga la broma. 82. L. G. de Giner. La Samaritana. 83. Oyarzo de Bergera. Viaje a la luna. 84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana! 85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote. 86. A. Pestana (Gale). Cuentos. 87. Angel Guerra. Al sol. 88. T. Dostolewsky. Alma infantil. 89. E. de Amieles. Aire y Luz. 90. L. Garoña de Giner. Valentina. 91. E. de Amieles. Manchas de color. 92. Voltaire. Zadig y Micromegas. 93. M. Ugarte. Mujeres de París. 94. Obras menores de Cervantes. 95. Obras menores de Cervantes. 96. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras. 97. Voltaire. Cándido. 98. Goethe. Las amarguras del joven Werther. 99. J. Benavente. Teatro rápido.	100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo. 101. J. León Pagano. La balada de los sueños. 102. A. Guerra. Polvo del camino. 103. Camilo Castello Branco. Maria Moisés. 104. Gracia Deledda. Cuentos de la Cerdeña. 105. Antología taurina 106. Manuel Carretero. La espuma de Venus. 107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino. 108. Eça de Queiroz. La nodriza. 109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra. 110. M. Sarmiento. Así. 111. Felipe Trigo. A todo honor. 112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de París. 113. Fray Luis de León. La perfecta casada. 114. Jorge Manrique. Poesías. 115. El Abate Prévost. Manón Lescaut. 116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar 117. J. Givanel Mas. Devocionario poético. 118. Miguel A. Ródenas. De las maldades al Otero. 119. E. Marquina. Juglarías. 120. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte. 121. S. Rusñol. Hojas de la vida. 122. F. de Lamartine. Rafael. 123. A. Karr. El perro de Sir John 124. E. Zola. Rick. 125. A. de Lamartine. Graziella.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalzer.

FOGUERES DE REVETLLA

—Fins el foc sembla que crema com el de l'infern aquesta vegada!